

Приватний вищий навчальний заклад «Медико-Природничий Університет»

м. Миколаїв

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна	Психологічний спецпрактикум з профпідготовки
Освітньо-професійна програма	Психологія
Освітньо-професійний ступінь	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Очна
Рік навчання/семестр	IV рік, семестр 8
Кількість кредитів ECTS/ Обсяг	Кредитів 4 усього годин 120 лекцій 30 семінарські 26 самостійна робота 64
Викладач ПП	Куліш В.І.
Е-mail, контактний телефон викладача	
Посилання на сайт	
Консультації	За графіком впродовж навчального року
Анотація до курсу	Обов'язкова дисципліна професійної підготовки Навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань, вмінь, що формують психологічний профіль фахівця і є фундаментом для вивчення інших психологічних дисциплін
Мета та завдання курсу	Мета курсу «Психологічний спецпрактикум з профпідготовки» полягає в ознайомленні студентів з технологією психологічного дослідження, формуванні у них уміння та навички практичного використання сучасних методів психології в різних галузях психології, встановлювати психологічний діагноз та визначати проблеми, які ускладнюють розвиток особистості. Вивчення дисципліни «Психологічний спецпрактикум з профпідготовки» сприятиме практичній підготовці психологів з надання ними психологічної допомоги окремим людям, організаціям, установам у вирішенні різноманітних проблем життєдіяльності в складних економічних та соціально-психологічних умовах, що склалися в Україні. Основними завданнями вивчення дисципліни є: - освоєння всіх етапів емпіричного дослідження; - ознайомлення студентів із системою понять і подань що дозволяють аналізувати емпіричне дослідження в різних галузях психології; - придбання студентами навичок роботи з конкретними методиками, які мають широку область застосування;

	- уміння практично вивчати найважливіші психологічні характеристики людини як індивіда, суб'єкта діяльності, особистості, індивідуальності; - уміння виявляти психологічні особливості людини при проведенні професійного відбору, навчанні й адаптації персоналу.
Програмні результати навчання	
Під час вивчення дисципліни «Психологічний спецпрактикум профпідготовки» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися компетентності: Загальні: ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї. ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 9. Здатність працювати в команді. Фахові: ФК 04. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. ФК 08. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). ФК 09. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту. ФК 11. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями. У ході вивчення навчальної дисципліни можливо досягнути програмних результатів навчання: ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання . ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку. ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх роз'яснення. ПРН 11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій. ПРН 12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, тренінгів відповідно до вимог замовника. ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб відповідно до віку. ПРН 14. Ефективно виконувати різні ролі у процесі вирішення фахових завдань, демонструвати лідерські якості і вміння узгоджено працювати в аудиторії самостійно та під керівництвом викладача. ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, вміло використовувати психотерапевтичні прийоми і прийоми впливу на свідомість і поведінку. ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога, що визначають професійну поведінку і стосунки з людьми в суспільстві. ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності. ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я та за потреби визначити зміст запиту до супервізії.	

ПРН. 19. Враховувати індивідуальну варіативність становлення людини як індивіда, особистості, суб'єкта діяльності.

Зміст курсу		
№ з/п	ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1	Тема 1. Спостереження як метод дослідження у різних галузях психології.	2
2	Тема 2. Експеримент як метод дослідження у різних галузях психології	2
3	Тема 6. Інтерв'ю як метод дослідження у різних галузях психології	2
	Усього:	6
№ з/п	ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1	Тема 1. Спостереження як метод дослідження у різних галузях психології.	4
2	Тема 2. Експеримент як метод дослідження у різних галузях психології	6
3	Тема 3. Тестування у різних галузях психології	6
4	Тема 4. Використання методу анкетування у різних галузях психології	6
5	Тема 5. Бесіда як метод дослідження у різних галузях психології	6
6	Тема 6. Інтерв'ю як метод дослідження у різних галузях психології	6
7	Тема 7. Контент-аналіз та метод експертного оцінювання у різних галузях психології	8
8	Тема 8. Використання психологічного тренінгу у різних напрямках психології	8
	Усього:	50
№ з/п	ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	Кількість годин
1	Тема 1. Спостереження як метод дослідження у різних галузях психології.	8
2	Тема 2. Експеримент як метод дослідження у різних галузях психології	8
3	Тема 3. Тестування у різних галузях психології	8
4	Тема 4. Використання методу анкетування у різних галузях психології	8
5	Тема 5. Бесіда як метод дослідження у різних галузях психології	8
6	Тема 6. Інтерв'ю як метод дослідження у різних галузях психології	8
7	Тема 7. Контент-аналіз та метод експертного оцінювання у різних галузях психології	8
8	Тема 8. Використання психологічного тренінгу у різних напрямках психології	8
	Усього:	64

Пререквізити	Навчальна дисципліна «Психологічний спецпрактикум з профпідготовки» базується на знаннях таких дисциплін, як «Психодіагностика», «Вікова психологія», «Експериментальна психологія», «Економічна психологія» тощо
Кореквізити	Клінічна та медична психологія
Постреквізити	Післядипломне навчання та також закладає фундамент для подальшого засвоєння здобувачами знань та вмінь з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки за освітнім рівнем магістр
Методи навчання	Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни ««Психологічний спецпрактикум профпідготовки»»:

	Лекції із застосуванням провізор та прикладів. Проблемне навчання. Пояснювально-ілюстративне. Розвивальне. Частково пошукове і пошукове. Метод стимулювання обов'язку у навчанні. Метод контролю і самоконтролю
Засоби діагностики	Форми поточного контролю: Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-тренінгів та семінарів з самостійною роботою. Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота (теоретичні питання, тестові та практичні завдання). Форма підсумкового семестрового контролю: усний (стаціонарно чи on line) іспит.
Засоби контролю	поточний контроль, підсумковий контроль (іспит)
Перелік питань до підсумкового контролю вивчення курсу	
1. Спостереження як метод психологічних досліджень у різних психологічних галузях. 2. Класифікації методу спостереження. 3. Типові помилки у психологічному спостереженні в різних галузях психології. 4. Позитивні та негативні риси методу спостереження. 5. Послідовність дій при спостереженні типів поведінки студентів під час спілкування (за схемою спостереження А. Залужного). 6. Характеристика експерименту як основного методу психологічних досліджень. 7. Види експерименту та їх характеристика. 8. Причини викривлення експериментальних даних. 9. Специфіка проведення квазіекспериментального дослідження в різних галузях психологічних знань. 10. Аналіз впливу експериментальної ситуації на поведінку досліджуваних (на матеріалі дослідження сприйняття студентами нового матеріалу). 11. Відмінність методу експерименту від квазіекспериментального дослідження. 12. Шляхи ліквідації помилок експериментального дослідження. 13. Метод тестування у різних галузях психологічних знань. 14. Особливості застосування методу тестування в різних сферах психологічних знань. 15. Вимоги до методу тестування. 16. Основні характеристики якості вимірювання тестів. 17. Особистісні тести та їх характеристика. 18. Специфіка застосування міжособистісних тестів у соціальній психології. 19. Надійність та валідність тестів, їх характеристика. 20. Типи психодіагностичних тестів та їх характеристика. 21. Особливості застосування методу тестування навчальних досягнень студентів I курсу спеціальності "Психологія". 22. Відмінність методу тестування від експерименту. 23. Інтерв'ю як метод психодіагностичного дослідження. 24. Особливості організації інтерв'ю в різних галузях психології. 25. Етапи проведення нестандартизованого інтерв'ю. 26. Вільне інтерв'ю на виявлення особливостей впливу навчання у вищому навчальному закладі на розвиток особистості. 27. План проведення стандартизованого інтерв'ю. 28. Специфіка використання методу анкетування у різних галузях психології. 29. Характеристика методу письмового опитування.	

30. Види запитань в анкеті та їх характеристика.
31. Психологічний тренінг як метод практичної психології.
32. Класифікація в анкетах запитань за змістом та формою.
33. Коучінг як вид сучасної психологічної практики.
34. Коучінг як процес. Техніки коучінга.
35. Метод експертного оцінювання в різних галузях психологічної науки.
36. Причини порушення вірогідності результатів цього методу.
37. Зв'язок методу експертного оцінювання з іншими методами.
38. Оцінювання впливу умов навчання студентів на динаміку ступеня їх втомлюваності протягом робочого тижня.
39. Експертне оцінювання якостей особистості керівника та характеристик стилів та способів управління (за методикою Ю. П. Платонова).
40. Метод контент-аналізу у психологічних дослідженнях.
41. Можливості застосування цього методу у психологічних дослідженнях.
42. Виокремлення категорій аналізу в конкретному тексті та порівняння підсумків власної роботи з даними інших студентів.
43. Контент-аналіз на матеріалі методики (незавершених речень Б.Форера).
44. Особливості використання методів дослідження психічних явищ в різних галузях психології.
45. Можливості використання психодіагностичних методів у курсі експериментальної психології.
46. Особливості використання кореляційного аналізу у психологічних дослідженнях.
47. Процедура визначення коефіцієнта лінійної та рангової кореляції.
48. Визначення коефіцієнта лінійної кореляції між двома рядами показників.
49. Визначення коефіцієнта рангової кореляції між узагальненими показниками успішності школярів ("відмінник", "трієчник" та ін.) та характеристиками виконання ними тесту розумового розвитку (ШТРР).
50. Визначення коефіцієнта рангової кореляції між характеристиками виконання ними тесту розумового розвитку (ШТРР).
51. Визначення статистично вірогідних показників кореляції змінних на основі тесту-опитувальника батьківського ставлення (А. Варга, В. Столін).
52. Розрахунок за допомогою коефіцієнта лінійної кореляції показників ретестової надійності тесту інтелекту.
53. Методи та методики дослідження особливостей соціально- психологічних явищ.
54. Особливості інтерпретації результатів дослідження соціальнопсихологічних явищ людини.
55. Процедура дослідження особливостей спілкування студентів за допомогою методу спостереження (карта спостереження Р. Бейлза).
56. Процедура проведення та інтерпретації методу референтометрії.
57. Використання методики оцінювання психологічної атмосфери в колективі А. Л. Фідпера.
58. Метод бесіди для визначення особливостей спілкування особистості.
59. Хід проведення ділової гри "Публічні виступи".
60. Визначення стилю керівництва колективом (В. П. Захарова та Л. Журавльова).
61. Експериментально-психологічні методи дослідження у віковій психології.
62. Специфіка проведення емпіричного дослідження психічних особливостей різних вікових категорій.
63. Типові помилки дослідження у віковій психології та шляхи їх запобігання.
64. Проведення дослідження особливостей уваги дітей молодшого шкільного віку.
65. Застосування методики дослідження особливостей письмового мовлення у школярів середніх та старших класів.
66. Дослідження особливостей тривожності у дітей шкільного віку за допомогою методики Філліпса.
67. Особливості методики дослідження інтелектуальної лабільності старшокласників.

68. Особливості діагностики в педагогічній психології.
69. Специфіка інтерпретації результатів дослідження в педагогічній психології.
70. Оцінювання творчих характеристик візуального мислення (за методикою Е. П. Торренса, модифікованою М. О. Холодною).
71. Дослідження особливостей мотивації учіння у школярів.
72. Дослідження показників зацікавленості студентів під час навчальних занять на основі методу спостереження.
73. Послідовність експериментальних дій з визначення професійних здібностей та схильностей у старшокласників (за допомогою методики "КОС-2")
74. Застосування методів та методик дослідження у диференціальній психології.
75. Особливості організації та інтерпретації результатів вивчення психічних феноменів у диференціальній психології.
76. Процедура дослідження індивідуальних характеристик мислення особистості.
77. Використання методики вимірювання індивідуальних показників пам'яті.
78. Дослідження індивідуальних особливостей сприйняття.
79. Особливості дослідження у військовій психології.
80. Характеристика методів дослідження у військовій психології.
81. Труднощі у застосуванні методів та методик у військовій психології.
82. Процедура дослідження рівня тривожності (на матеріалі методики Філліпса).
83. Застосування методики дослідження самооцінки емоційного стану особистості.
84. Методи візуальної психодіагностики (на матеріалі методики розпізнавання емоцій за виразом обличчя).
85. Особливості психодіагностичного дослідження в економічній психології.
86. Методи та методики дослідження сфер економічної психології, їх загальна характеристика.
87. Організація, проведення та інтерпретація результатів дослідження в економічній психології.
88. Проведення дослідження динаміки розвитку вольових якостей людини.
89. Вивчення особливостей сили волі особистості.
90. Використання методики дослідження самоконтролю як показника волі особистості.

Політика курсу

Навчальна дисципліна «Психологічний спецпрактикум з профпідготовки» програми «Психологія» спеціальності 053 Психологія.

При вивченні навчальної дисципліни «Психологічний спецпрактикум з профпідготовки» здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування практичних занять, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до занять, підготовку презентацій.

Запізнені завдання (письмові роботи). Здобувачам вищої освіти, які вчасно не мають можливості скласти домашні завдання викладач надає можливість для їх повторного виконання й складання у визначеним ним термін.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять. Відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, скласти (перескладати) екзамен, заліки тощо через поважні причини; подати підтверджувальні документи, що засвідчують поважну причину, яка унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) екзаменів, заліків тощо; ліквідовувати академічну заборгованість у встановлені терміни.

Література. Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самостійно, буде

надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика оцінювання курсу

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою здійснюється шляхом поточного, кредитного, підсумкового (семестрового) контролю за 100- бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: екзамен, модульна контрольна робота у письмовій формі, реферат, презентація, доповідь.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна (лабораторні заняття: (підготовка доповідей, рефератів, презентацій з подальшим захистом та відповідей на проблемні питання на лабораторних заняттях).

Форма модульного контролю: письмова (модульна контрольна робота у вигляді відповідей на питання різного рівня складності). Форма підсумкового семестрового контролю: усна (екзамен).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота				МКР	Сума
T1	T2	T3	T4	50	100
12	12	13	13		

Поточне оцінювання та самостійна робота				МКР	Сума
T5	T6	T7	T8	50	100
12	12	13	13		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття	6	30	6	30
Доповідь	4	10	4	10
Презентація	1	5	1	5
Реферат	1	5	1	5
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Шкала оцінювання ECTS таким чином:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	
82-89	B	добре	

74-81	C	задовільно	зараховано
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Основна

1. Гуменюк О.Є. Психологія Я-концепції. Навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 340 с.
2. Дослідження емоційно-вольової сфери [Текст] : практикум із загальної психології / уклад. Н. Г. Рудюк, Г. М. Дубчак ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2005. - 65 с.
3. Дослідження особистості [Текст] : практикум із загальної психології / уклад. Г. М. Дубчак, Н. Г. Рудюк ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2005 .
4. Духовний саморозвиток української нації [Текст] : монографія / Олексій Колісник ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. - 310 с.
5. Загальна психологія: Підруч. для студентів вищ. навч. закладів. / С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко, В. О. Соловієнко. За загальною редакцією акад. С. Д. Максименка. – К.: Форум, 2000. – 533 с.
6. Консультативна психологія: підручник / І.С. Булах, В.У. Кузьменко, Е.О. Помиткін [та ін.]. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – 484 с.
7. Копець Л.В. Психологія особистості: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів – 2 – ге видання. – К. : Вид. дім «Києво – Могилянська академія.», 2008. – 458 с.
8. Курс загальної психології [Текст] : підруч. [для студ. вищ. навч. закл. : у 2 т.] / П.А. М'ясоїд . - К. : Алерта, 2011 - 2013. (багатотомне вид.). Т. 2. - 2013. - 757 с.
9. Основи клінічної психології та патопсихології [Текст] : навч. посіб. / І. М. Наказна ; Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. - Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. - 306с.
10. Практикум з психології [Текст] : навч. посіб. / уклад. Г. М. Дубчак [та ін.] ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2006. - 360 с.
11. Практикум з психології [Текст] : навчальний посібник / Н. Г. Рудюк, Г. М. Дубчак. - Чернівці : Книги-XXI, 2009. - 360 с.
12. Психологічна діагностика обдарованості [Текст] : монографія / [Р. О. Семенова та ін.] ; за ред. Р. О. Семенової ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. - К. ; Кіровоград : Імекс, 2012. - 171 с.
13. Психологічне дослідження творчих перцептивних процесів на різних вікових рівнях [Текст] : монографія / [В. О. Моляко та ін.] ; за ред. В. О. Моляко ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. - К. ; Кіровоград : Імекс, 2012. - 209 с.
14. Психологічні основи професійної стресостійкості майбутніх фахівців [Текст] : монографія / Г. М. Дубчак. - Київ : Талком, 2017. - 320 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 267- 308.
15. Психофізіологічне забезпечення становлення фахівця у професіях типу "людина-людина" [Текст] : монографія / [О. М. Кокун та ін.] ; заг. ред. О. М. Кокуна ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. - К. : [б. в.], 2013. - 265 с.
16. Русинка І.І. Конфліктологія. Психотехнології запобігання і управління конфліктами. Навчальний посібник. – Київ, 2007. – 332 с.
17. Степанов О.М. Основи психології і педагогіки: Навч. посіб. /О.М. Степанов, М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2003. – 504 с.